

ADVIES

De Ombudsman Pensioenen,

gelet op artikel 3.6 van het Reglement Ombudsman Pensioenen (verder: ombudsman);

overwegende dat het niet mogelijk is gebleken om het aan de ombudsman voorgelegde geschil met zaaknummer OP 20-0097 tussen klager en de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Bouwnijverheid (verder: pensioenfonds) door bemiddeling op te lossen,

komt tot het volgende advies:

Procedure en relevante feiten

Op 27 juli 2017 hebben klager en zijn partner een aanvraagformulier voor ouderdomspensioen getekend waarbij is gekozen voor de optie 5b, een deel van het partnerpensioen uit te ruilen voor een hoger ouderdomspensioen (niet verzekerd partnerpensioen).

Op 14 april 2020 verzoekt klager het pensioenfonds de volledige uitruil van het partnerpensioen terug te draaien. Het pensioenfonds wijst dat verzoek af op 21 april 2020. Klager (pensioendatum 1 november 2017) en zijn partner hebben niet ingestemd met het volledig uitruilen van het partnerpensioen in een hoger ouderdomspensioen.

Op 1 mei 2020 heeft klager een klacht bij de ombudsman ingediend. Omdat klager op dat moment de interne klachtenprocedure van het pensioenfonds nog niet volledig had doorlopen heeft de ombudsman de klacht niet in behandeling genomen en de klager naar het pensioenfonds verwezen.

Op 19 augustus 2020 heeft de Commissie Pensioenzaken, Reglementen en Communicatie (Commissie PRC) namens het fondsbestuur het verzoek van klager afgewezen om de door hem gemaakte keuze voor uitruil van het partnerpensioen voor een hoger ouderdomspensioen terug te draaien.

Ombudsman Pensioenen

Postbus 93560
2509 AN Den Haag
Tel: 070-3499620
E-mail: info@ombudsmanpensioenen.nl

Hiermee is de interne klachtenprocedure van het pensioenfonds volledig doorlopen, zodat de ombudsman de klacht in behandeling kan nemen.

Op 11 september 2020 stuurt de ombudsman de klacht naar het fondsbestuur met het verzoek hierop een reactie te geven. De ombudsman vraagt het pensioenfonds in het bijzonder aan te geven waarom op het aanvraagformulier ouderdomspensioen bij de optie b "uitruil voor een deel van het partnerpensioen voor hoger ouderdomspensioen" niet nader is toegelicht.

Het pensioenfonds reageert met een brief van 8 december 2020. Daarin stelt het pensioenfonds onder meer het volgende:

Klager heeft op 1 mei 2017 van bpfBOUW een brief ontvangen over het aanvragen van ouderdomspensioen. Het aanvraagformulier dat betrokkene en zijn partner hebben ondertekend hoort bij die brief. In die brief van 1 mei 2017 staat dat het partnerpensioen bij een keuze voor "niet verzekerd partnerpensioen € 0,00 bruto per maand is". En dat er na het omzetten van het partnerpensioen in een hoger ouderdomspensioen geen partnerpensioen meer is. In de bijlage bij de brief staat bij het onderwerp "partnerpensioen en uitruil" dat bpfBOUW standaard een indicatie met en zonder partnerpensioen stuurt.

In de brief van 1 mei 2017 staat geen nadere toelichting op de precieze terminologie "een deel van het partnerpensioen". Waarom geen nadere toelichting is gegeven weet het pensioenfonds niet.

Volgens het fonds hebben klager en zijn partner niet aannemelijk gemaakt dat hij en zijn partner geen bewuste keuze hebben gemaakt. In de indicatie bij de optie niet verzekerd partnerpensioen staat dat partnerpensioen € 0,00 is. In de brief van 1 mei 2017 is duidelijk aangegeven dat een aanvraag om ouderdomspensioen definitief is als het aanvraagformulier is getekend. En dat hij daarna niet kan terugkomen op de gemaakte keuze. Bij onduidelijkheden mag worden verwacht dat hij om nadere informatie had gevraagd bij het pensioenfonds. En dat heeft hij niet eerder gedaan dan twee jaar na de ingangsdatum.

Ombudsman Pensioenen

Postbus 93560
2509 AN Den Haag
Tel: 070-3499620
E-mail: info@ombudsmanpensioenen.nl

Op 16 december 2020 reageert de ombudsman op de brief van 8 december van het pensioenfonds met de conclusie dat de informatie van het pensioenfonds over de optie "niet verzekerd partnerpensioen" niet duidelijk was. Zo staat het bedrag van het ouderdomspensioen in de brief van 1 mei 2017 vetgedrukt; de € 0,00 aan partnerpensioen is niet vetgedrukt. Hierdoor wordt het oog veel meer getrokken naar het bedrag bij het ouderdomspensioen dan bij het partnerpensioen. Op het aanvraagformulier zelf ontbreekt de informatie over de gevolgen van de verschillende opties.

Het pensioenfonds heeft een zorgplicht en moet zijn best doen om ervoor te zorgen dat de deelnemer en zijn partner goed doordrongen zijn van het feit, dat er na overlijden geen inkomen meer is, als de keuze voor "niet verzekerd partnerpensioen" wordt gemaakt. De gevolgen voor iemand die na overlijden alleen moet leven van een AOW-uitkering zijn immers ingrijpend.

Nu de brief van 1 mei 2017 niet helder is geformuleerd en niet klip en klaar duidelijk is gemaakt wat de gevolgen zijn van de uitruil vraagt de ombudsman van het pensioenfonds het besluit om de uitruil van partnerpensioen in een hoger ouderdomspensioen niet terug te draaien te heroverwegen.

Op 23 maart 2021 antwoordt het pensioenfonds beargumenteert dat het geen aanleiding ziet om van het eerder ingenomen standpunt af te wijken.

Op 19 april 2021 doet de ombudsman een poging om tot een bemiddelingsresultaat te komen en geeft het volgende in overweging aan het pensioenfonds. In uw brief geeft u aan niet bereid te zijn om af te wijken van artikel 14 lid 2, dat bepaalt dat een gemaakte keuze voor uitruil onherroepelijk is. In mijn optiek is in het geval van de klager echter voldoende aanleiding om hiervan af te wijken. Het lijkt me toch, dat zijn belang om de uitruil terug te draaien groter is dan het fondsbelang, zolang het terugdraaien van die uitruil geen nadeel oplevert voor het fonds. Dat kan door aan de uitruil de voorwaarden te verbinden van een keuring en het terugbetalen van het te veel uitgekeerde ouderdomspensioen. Ik waardeer het, als u hierover wilt nadenken.

Het pensioenfonds antwoordt op 3 juni 2021 o.a. dat de communicatie en informatie in deze kwestie voldoende duidelijk is geweest. De regeling is bovendien juist uitgevoerd, er is niet iets misgegaan. Er zijn volgens het pensioenfonds onvoldoende aanknopingspunten in deze zaak die een afwijking van het pensioenreglement c.q. het terugdraaien van een eerdere keuze, rechtvaardigen.

De poging om te komen tot een voor beide partijen acceptabel bemiddelingsresultaat was daarmee mislukt.

Overweging

Het verbaast me dat het pensioenfonds geen reden ziet af te wijken van het eerder ingenomen standpunt. Zoals uitgebreid aangeven in de bemiddelingsfase en ook in mijn blog "Weet je het echt zeker" is het echt noodzakelijk dat het gevolg van uitruil, zijnde € 0,00 euro partnerpensioen direct boven of onder de handtekening staat en niet op een andere plek. Bij de correspondentie zoals die is gebruikt stond er niets over de € 0,00 euro op het aanvraagformulier zelf, maar stond die informatie alleen in de bijbehorende brief.

Daarnaast staat in het aanvraagformulier niet welk deel van het partnerpensioen al dan niet wordt geruild. Ook in de toelichting op het aanvraagformulier onderdeel 7 staat niet wat uitruil voor partnerpensioen betekent. Bij de keuze partnerpensioen (onderdeel 5 van het in te vullen aanvraagformulier) is niet verwezen naar de berekening in de toelichting.

Verder staat in de brief van 1 mei 2017 met als onderwerp Aanvraag ouderdomspensioen de volgende zin:

Wij kunnen u niet vertellen hoeveel het netto partnerpensioen is. Dat komt doordat de ZVW-premie en de loonheffingskorting elk jaar in hoogte veranderen.

Deze zin staat onder het kopje "Wat is de hoogte van het partnerpensioen" direct na de zin waarin staat dat er geen partnerpensioen meer is. Dat is geen duidelijke manier van communiceren.

Bij de afweging om bij deze klacht wel of niet een advies uit te brengen is voor mij doorslaggevend; de combinatie van onvoldoende duidelijke

communicatie en de belangenafweging. Het is niet redelijk van het pensioenfonds, de klager de mogelijkheid te ontnemen zijn partner verzorgd achter te laten. Het belang van de klager is groot. Het pensioenfonds heeft zelf bijgedragen aan het ontstaan van de klacht door onvoldoende duidelijk te communiceren over de gevolgen van uitruil.

Het enige dat ik van het fonds vraag is om mee te werken aan het terugdraaien van de uitruil, waarbij het pensioenfonds de kans op bewuste anti - selectie kan verkleinen, door een eventuele keuring te vragen. Daarnaast kan het pensioenfonds na het terugdraaien van de uitruil vragen om het te veel betaalde ouderdomspensioen terug te betalen. Voor de klager bestaat er geen eenvoudige oplossing om te zorgen dat zijn partner het partnerpensioen krijgt als hij komt te overlijden.

Advies

Mijn advies is dat het pensioenfonds de klager de mogelijkheid biedt om de uitruil van het partnerpensioen in een ouderdomspensioen terug te draaien. Het pensioenfonds kan aan deze uitruil de voorwaarden verbinden van een medische keuring en het terugbetalen van het te veel uitgekeerde ouderdomspensioen.

Tot slot

In artikel 3.7 van het reglement Ombudsman Pensioenen is bepaald dat de pensioenuitvoerder het advies van de ombudsman volgt, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dat niet te doen.

Ik verneem graag binnen 4 weken van het pensioenfonds of het mijn advies gaat volgen.

Mr Henriëtte W.L.A. de Lange
De Ombudsman Pensioenen

22 juli 2021